SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. C. No. 5. JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, JANUARY 9, 1993. CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 9-го СІЧНЯ 1993. Ч. 5. РІК C.

В УКРАЇНІ СТВОРЕНО ЩЕ ОДНУ ПАРТІЮ

Київ (УНІАР). — Члени низки політичних партій і профспілок, провівши докладну аналізу стану українського суспільства на першому етапі побудови незалежної української держави і визначивши причини, що привели Україну до глибокої соціяльно-політичної кризи, впевнились в тому, що більшість політичних партій — малочисельні і слабоорганізовані профспілковим і робочим рухом і не користуються у них довір'ям, ані підтримкою. Вони прийшли до висновку про необхідність створення нової політичної партії — Української Лейбористської Спілки (УЛС).

УЛС — це партія соціяльного захисту українського народу, вважає себе спадкоємницею і послідовницею справи українських соціял-демократичних і соціял-ліберальних рухів; опирається у своїй діяльності на Хартію прав людини, загальнолюдські і християнські моральні принципи; працює у тісному співробітництві з профспілковими і робочими організаціями; виступає політичним представником і захисником інтересів людей найманої праці, політичним інструментом профспілкового і робочого рухів. Основні завдання своєї діяльности УЛС формулює так: „Створення і втілення в життя проєктів соціяльноекономічних реформ переходу до ринкових відносин і в інтересах всього українського суспільства, а не вузького кола вибраних осіб; всебічна підтримка розвитку руху вільних профспілок з професіями і організованого руху людей найманої праці; популяризація і підтримка системи самоврядування у всіх сферах життя українського суспільства і в системі державного правління. Для керівництва УЛС на час до проведення установчого з'їзду створюється Організаційну Раду.

Спілка ухвалила таку заяву:

„Уряд Леоніда Кучми отримав від Верховної Ради України надзвичайні уповноваження для стабілізації економіки України. Але перші декрети уряду показують відсутність конкретної програми виводу України з економічної кризи. Українському народові пропонують зачекати ще рік.

Виходячи з обставин, що складалися в Україні, задля збереження українського народу і незалежної України, Організаційна Рада УЛС пропонує Урядові України вжити таких надзвичайних заходів:

- Негайно встановити діючу митну контролю на всіх кордонах України;
- Вважати розбудову кордонів України однією з першочергових національних програм;
- Ввести (тимчасово) державну монополію на зовнішньоекономічну діяльність;
- Усі бартерні операції проводити під контролею Нанціонального Банку та Міністерства Зовнішньоекономічної Діяльности;
- Встановити розрахунки за українські товари з усіма країнами, включаючи Співдружність Незалежних Держав, у світових цінах;

Організаційна Рада УЛС згідна надати Урядові України усю можливу з її боку допомогу та співпрацювати з ним у разі здійснення Урядом заходів, запропонованих УЛС".

Вимагають регабілітації членів ОУН-УПА

Київ (УНІАР). — Визнати ОУН-УПА воюючою стороною і поширити дію закону про регабілітацію жертв політичних репресій в Україні на всіх учасників боротьби за волю України, — така вимога міститься у зверненні до Верховної Ради і Кабінету Міністрів України від українського збору політичних в'язнів і репресованих.

З'їзд також вимагає надати статусу малолітніх в'язнів большевицьких концтаборів усім дітям, репресованим з політичних мотивів. У зверненні зазначено, що українська держава не сприяє активному поверненню в Україну депортованих українців.

„Ми звертаємсоя зі закликом до Уряду допомогти у створенні фонду повернення на батьківщину, який сприяв би поверненню на рідні землі тих українців, що з примусу опинилися на чужині, а потім і всіх бажаючих".

СОУ попереджає про небезпеку

Київ (УНІАР). — Київська організація Спілки Офіцерів України (СОУ) пропонує від'єднати від центральної системи управління (у московській зоні) запускову систему ракет, розташованих на території України, зняти з систем прилади запуску, прицілювання і наведення.

У заяві київської організації СОУ щодо проєкту угоди між Україною і Росією про стратегічні збройні сили зазначено, що наша держава не може допустити прийняття такої угоди, по якій вона стала б заложницею Росії і при, „непослуху" України, Росія змогла б шантажувати її. За нинішньої нестабільности в Росії така угода нестиме смертельну небезпеку не тільки нашим державам, а всьому людству.

Проголошено лавреатів нагороди ім. Г. Сковороди

Полтава (УНІАР). — З'явилася перша міжнародна нагорода, заснована на честь видатного українського філософа і поета Григорія Савича Сковороди. Першими лавреатами стали поет Дмитро Шупта, драматург Олекса Коломієць, письменник з Австралії Дмитро Нитченко і автор історичних романів Володимир Малий. Також голові колгоспу ім. Григорія Сковороди Федорові Бошкові і ланковій цього господарства Євдокії Захарченко, вручено медалі лавреата і грошову нагороду.

НАУКОВЦІ ДОНБАСУ ЗАСУДЖУЮТЬ АНТИУКРАЇНСЬКУ ДІЯЛЬНІСТЬ

Донецьке (УНІАР). — Донецькі науковці поширили заяву, у якій засуджують проведення 2-го Конгресу донецької інтелігенції. Заяву підписали академік Чумаченко, члени-кореспонденти Академії Наук України Товпига , Цимбал, Спусканюк, доктори наук Даншин, Боргардон і Гафальд. У заяві сказано, що Конгрес не був представницьким і проводився закрито. Питання, які обговорювалися на конгресі, характерні для антиукраїнських організацій: про федеративноземельний устрій України, прозорі кордони, подвійне громадянство, державність російської мови та державну символіку. Ініціятори конгресу — діячі „Інтердвіжєнія Донбаса". Лідери цього руху втягають інтелігенцію Донбасу в нікому непотрібну конфронтацію. У заяві сказано, що інтелігенція Донбасу стривожена активізацією діяльности відверто антиукраїнських організацій.

Встановлено нові правила виїзду за кордон

Київ (УНІАР). — Кабінет Міністрів України ухвалив постанову про заходи щодо вирішення питань виїзду громадян України за кордон.

Встановлюється спрощений порядок виїзду — достатньо *пашпорт* і візу закордонної держави, до якої іде громадянин, або запрошення існуючого зразку. Пашпорти видані громадянам України до 1-го січня 1993 року, в тому числі Міністерством Закордонних Справ (МЗС), підлягають перереєстрації за місцем постійного проживання громадян. Без перереєстрації пашпорту громадянин України може виїхати до закордонної держави тільки відповідно до раніше визначеного діючого дозволеного запису. Пашпорти для службових поїздок за кордон *видає МЗС на підставі* заходів державних органів, установ, підприємств і організацій. Заяви та клопотання про видачу пашпорту розглядається продовж одномісячного терміну, а при виїзді громадян за кордон на постійне проживання — впродовж тримісячного терміну.

„Зелений Світ" турбується екологією

Миколаїв (УНІАР). — Тут відбулася пресова конференція миколаївської екологічної асоціяції „Зелений Світ", присвячена ситуації на Південно-Українській Атомно-Електричній Станції. Голова асоціяції Анатолій Золотухін повідомив журналістів, що міжнародна організація „Зелиний мир" стурбована технічним станом у Південно-Українській АЕС і вважає, що не пізніше 1994 року її реактори триба припинити та відновити. Він також зауважив, що реактори постійно працюють з вилученими системами захисту. А. Залотухін навів цікаві дані: демонтаж одного бльоку, за міжнародними даними, коштує 30 біл. дол., а за ввесь термін своєї праці цей бльок виробляє електроенергії лише на 7 міл. дол.

Голова депутатської Екологічної комісії Сергій Шаповалов повідомив, що готується спуск радіоактивної води зі ставу охолоджувача АЕС в ріку Південний Буг. Обласна асоціяція „Зелиний Світ" ухвалала звернення до Уряду України з інформацією про небезпеку нового Чорнобиля на Південно-Українській АЕС й необхідність відмовитись від АЕС в Україні взагалі. Уникнути енергетичної кризи можна за допомогою розроблених двома миколаївськими вченими — Борисом Борисенком і Миколою Шаповаловим унікальних водогрійних котлів з коофіцієнтом корисної дії 96 відсотків.

Україні підвищено внесок до ООН

Київ (УНІАР). — Тут на *пресовій конференції* Міністерства Закордонних Справ України підсумовано участь делеґації України в праці 47-ої сесії Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй, яка проходила від 15-го вересня до 23-го грудня 1992 року в Ню Йорку.

Головною особливістю участи України в сесії стало те, що українська делеґація вперше була представником незалежної держави. При розгляді питань розззброєння, українська делеґація виступила з розгорнутою концепцією про питання набуття Україною статусу без'ядерної держави і становища щодо ядерної зброї, яка тимчасово розміщена на її території. Нагошувалося на необхідності суворої міжнародної контролі над вивезенням до Росії стратегічної ядерної зброї, що підлягає знищенню.

Одним з найскладніших питань, які стояли перед делеґацією України на 47-ій сесії Генеральної асамблеї було питання про розподіл внеску колишнього СССР у регулярний бюджет ООН. Комісія для справ внесків ООН на своїй 52-ій сесії в червні 1992 року рекомендувала збільшити внесок України на понад 50 відсотків. Представники України зробили все можливе, щоб змінити це рішення. Переведено серію зустрічей з представниками інших країн, працівниками Секретаріяту ООН, вислано меморандум Кабінетові Міністрів України, поставлено запит юридичному радникові ООН. Проте, не зважаючи на позитивну для України відповідь юридичного радника і підтримку ряду країн, делеґації України не вдалося домогтися зміни рішення Комісії щодо внесків. У результаті голосування рішено підвищити внесок України до регулярного бюджету ООН, як рекомендовано.

ВИБОРЧІ ПРОЦЕДУРИ

Київ (УНІАР). — Радник Президента України Олександер Ємець під час виступу на семінарі „Практика демократичного суспільства, кампанії і вибори" висловився за скасування висунення кандидатів на народних депутатів від трудових колективів. Радник Президента зазначив, що необхідно змінити або зменшити положення про 50-відсоткову участь виборців у голосуванні, інакше, на його думку, зформувати органи влади буде важко.

Мусулманський світ хоче втрутитися в боснійський конфлікт

Женева. — Через незгоди сторін тут у понеділок, 4-го січня, перервано зустріч керівників колишніх югославських республік. Це сталося після того, як боснійський президент Алія Ізетбеґовіч в ультимативній формі почав вимагати, щоб серби передали свою тяжку артилерію під контролю ООН, а також визнали Боснію і Ґерцеговину незалежною державою.

Головною причиною незгоди було питання про поділ республіки на 10 автономних областей. Щодо нього сторони до такої міри мали протилежні наставлення, що сербський і мусулманський лідери Боснії не розмовляли між собою, а Ізетбеговіч називав Караджіча „кримінальником".

Деякі спостерігачі висловлюють припущення, що А. Ізетбеґовіч свідомо не погоджувався на компромісси, намагаючись в такий спосіб підштовхнути міжнародну спільноту до скорішого надання допомоги для боснійських мусулман. У ці дні 400,000 мешканців Сараєва залишаються без води, світла і огрівання.

Тим часом із Джідди надійшло повідомлення, що керівництво Ісламської конференції, яка об'єднує понад 50 мусулманських країн, призначило на 11-те січня чергову нараду. На ній мова буде йти про воєнну допомогу для мусулман Боснії і Ґерцеговини. З кінцем 1992 року Ісламська конференція заявила: якщо міжнародна спільнота не надасть ефективної допомоги боснійським мусулманам до 15-го січня, то ісламський світ почне постачати законний сараєвський уряд зброєю, потрібною для протистояння сербській агресії.

Коломия обдаровує моряків

Севастопіль (УНІАР). — До штабу військово-морських сил України прибула делеґація з Коломиї: заступник голови міського виконавчого комітету Коломиї Тарас Тодорів і голова коломийського міського товариства „Просвіта", депутат Міської Ради Василій Глаголюб, які привезли подарунки від мешканців, громаських організацій і торговельно-комерційних підприємств міста. На перші кораблі України „Славутич" та „СКР-112" гості передали відеомагнітофон типу „Панасонік", музичні інструменти, бібліотеки, шашки, шахи, відеокасети та інші подарунки.

У СВІТІ

У ВІВТОРОК, 5-ГО СІЧНЯ, співголовам женевської мирної конференції, колишньому державному секретареві ЗСА Сайрусові Венсові і колишньому міністрові закордонних справ Англії Дейвидові Овенові не вдалося переконати лідера боснійських сербів Радована Караджича, щоб він відмовився від створення на території Боснії і Ґерцеговини незалежної сербської держави. Представник ООН заявив, що міжнародна спільнота солідаризується з боснійським урядом і зробить все, щоб Боснія і Ґерцеговина існувала як єдина держава у своїх попередніх кордонах.

В НАЙБЛИЖЧІ ДНІ В ІЗРАЇЛЬ поїде новий надзвичайний післанець ООН, щоб спробувати переконати ізраїльський уряд в доцільності скасування рішення про депортацію 415 палестинців. Тим післанцем є індієць Чинмая Гарекгам, колишній амбасадор Індії в ООН.

РОДИНА КОЛИШНЬОГО ПРЕЗИДЕНТА Філіппін Фердінанда Маркоса згодилася передати філіппінській державі 587 міл. дол. Угоду про це підписали в Манілі представники уряду і адвокати родини Маркосів.

МІНІСТЕР ВНУТРІШНІХ СПРАВ Німеччини Рудольф Зайтерс повідомив, що в 1992 році його країна прийняла рекордову кількість втікачів — 438,191 особу. Міністер висловив пропозицію, щоб у цьому році німецькі прикордонники почали застосовувати електронічну систему стеження на кордонах, щоб унеможливити потік „нелеґалів".

У ВІВТОРОК, 5-ГО СІЧНЯ, в Берліні усунено суддю Ганса-Георґа Бройтіґама від ведення судового процесу у справі колишнього комуністичного лідера Східньої Німеччини Еріха Гонекера. Суддю звинуватили в тому, що він передавав підсудному листа з проханням дати автограф. Присутні на суді родичі німців, за наказом Гонеккера вбитих при спробі перейти кордон у вільну Німеччину, заявили, що така поведінка суду свідчить про симпатію до підсудного.

В АРҐЕНТИНІ, ПОЧИНАЮЧИ від понеділка, 4-го січня, скасовано всі обмеження щодо фінансових операцій з долярами ЗСА на національному ринку. Відтепер усі особи можуть вільно користуватися доляровими рахунками, їх дозволено відкривати у місцевих банках.

ЩОНАЙМЕНШЕ П'ЯТЬ ОСІБ вбито і понад 100 ранено у висліді сутички банґлядеської поліції з мусулманськими фундаменталістами, котрі пробували перейти кордон в Індію, щоб продовжити протести проти зруйнування мечеті Бабура в індійському місті Айодж'ї.

ПОБЛИЗУ ШКОТСЬКИХ БЕРЕГІВ зазнав аварії ліберійський танкер „Браєр", який віз 85,000 тонн ропи з Норвеґії у канадську провінцію Квебек. У висліді аварії утворився отвір, через який ропа витікає в море, загрожуючи екологічною катастрофою. Тим часом погода не сприяє очисним роботам. Спеціялісти передбачають, що з поверхні води не вдасться зібрати й десятої частини розлитої ропи.

В ПОНЕДІЛОК, 4-ГО СІЧНЯ, німецька поліція арештувала колишнього головного комісара поліції Східньої Німеччини Ґерда Кадена. Після об'єднання Німеччини він очолив велику міжнародну банду торгівців зброєю і радіоактивними матеріялами.

ІРАК ВІДКИНУВ УЛЬТИМАТУМ СОЮЗНИКІВ

Нікозія, Кипр. — У четвер, 8-го січня, Ірак відкинув ультиматум союзників і відмовився перенести у глиб країни розташовані на кордоні зони „повітряної карантени" ракети протиповітряної оборони. Виступаючи у Багдаді, заступник прем'єр-міністра Тарік Азіз заявив, що „Ірак має право розміщувати засоби протиповітряної оборони в будь-якому районі країни, а його військові літаки мають право облітати власну територію під час тренувальних полетів і при патрулюванні".

„Ірак не визнає ультиматуму, — підкреслив Т. Азіз, — і заявляє, що дії його збройних сил не перевищують необхідного рівня оборони". У заяві іракського уряду сказано, що будь-які можливі військові дії союзників проти Іраку „будуть розцінені як порушення міжнародних законів і агресія".

У середу, напередодні ультиматуму чотирьох країн — ЗСА, Франції, Англії і Росії — Іракові, Саддам Гуссейн заявив, що „армія в стані захистити свій народ і всю арабську націю".

Загострення відносин у Перській затоці почалося після того, як американський пілот збив іракський винищувач МіҐ-25, який порушив простір південної „повітряної карантени" (територія, розташована на південь від 32-ої паралелі, де проживають шіїти). Карантену запровадила Рада Безпеки ООН у серпні минулого року, після того як іракська військова авіяція атакувала повсталих шіїтів. Після того як був збитий МіҐ, іракська авіяція проявила несподівану активність, щодня порушуючи режим карантени. У відповідь на це американці перекинули у Перську затоку літаконосець „Кітті Гок" з 70-ма винищувачами, а Ірак відповідно розмістив ракети совєтського виробництва поблизу від кордону зони „повітряної карантени", поряд з тим місцем, де був збитий іракський винищувач.

Після активних консультацій союзників був вироблений спільний ультиматум з вимогою, щоб Ірак до 48 годин забрав ракети з зони карантени. Ультиматум був вручений у середу ввечорі іракському представникові при ООН.

Україна не спішиться віддати нуклеарну зброю

Джерзі Сити, Н.Дж. — Щоденник „Ню Йорк Таймс" помістив з датою 7-го січня на першій сторінці статтю свого кореспондента в Києві Сержа Шмеменна про настанову Уряду України та цілого населення, не зважаючи на переконання, що не можна так легко віддавати ядерну зброю, що находиться на території України, якщо за це не буде відповідна винагорода у валюті і у відповідних інших користях. Ця справа набере критичної ваги в наступних тижнях, пише американський журналіст, коли Верховна Рада України буде нараджуватися чи ратифікувати угоду про ліквідацію нуклеарної зброї, яку підписано поміж ЗСА і Росією. Щоби вона стала дійсністю треба знищити в Україні 176 ракет далекого засягу.

Голова української делеґації, що перебуває тепер у Вашінгтоні Борис Тарасюк, заявив, що його Уряд хоче мати запевнення безпеки зі сторони ЗСА заки візьметься до нищення ракет. Український Уряд надіється, що запорука ЗСА щодо допомоги після знищення ракет буде на високому політичному рівні, а Леонід Кравчук, як пише американський журналіст, сказав в розмові з чужинецькими журналістами, що Україна ратифікує договір лише тоді, коли дістане міжнародне запевнення безпеки України і відповідну винагороду.

В АМЕРИЦІ

У ВІВТОРОК, 5-ГО СІЧНЯ, катери прикордонної охорони затримали при вході у порт Маямі корабель, на покладі якого перебували 352 гаїтянці. Крім того 159 гаїтянських втікачів перебувають у пересильному центрі недалеко від Маямі. Вони оголосили голодівку 29-го грудня, після того, як 48 кубинців, які прилетіли у Маямі на викраденому літаку, тут же дістали політичний притулок. „Чому кубинці зразу дістають статус політичних втікачів, а ми ні?" — обурюються гаїтянці. Служба іміграції і натуралізації керується законом 1966 року про натуралізацію кубинців. Згідно з цим законом, кожний кубинець, який втік від комуністичного режиму, має право на політичний притулок у ЗСА. Але подібного закону щодо громадян Гаїті покищо нема. Політичні коментатори вважають, що після приходу в Ділий Дім Билл Клінтон надасть політичний притулок усім гаїтянам.

У ВІВТОРОК, 5-ГО СІЧНЯ, почалася 103-тя сесія Конґресу. Ця подія привернула особливу увагу засобів масової інформації. Така підвищена увага пояснюється тим, що вперше за 12 років Демократична партія верховодить не тільки в Конґресі, але і в Білому Домі — вперше за 12 років в ЗСА і законодавча і виконавча влада знаходяться в руках однієї партії. „Це допоможе у праці", — сказав напередодні відкриття сесії Конґресу депутат Палати Репрезентантів демократ Роберт Меттю. В тому ж дусі висловилися й інші демократи, які скаржилися всі останні роки на відсутність співробітництва між „демократичним" Конґресом і „республіканським" Білим Домом. Тепер підстави для співробітництва є — це однопартійність.

СЕКРЕТАР ДЕПАРТАМЕНТУ оборони країни Ричард Чейні виступив з прощальним інтерв'ю групі американських і чужинецьких журналістів. Майбутнє колишнього Совєтського Союзу — „це великий знак питання" і нова американська Адміністрація повинна „проявити певну обережність у підході до існуючих там економічних труднощів і міжнаціональних конфліктів". З такою рекомендацією звернувся голова Пентаґону до президента-електа Билла Клінтона. В той же час Р. Чейні підкреслив, що його „захоплює" політична майстерність президента Боріса Єльцина, здатність України і Росії уникати значних конфліктів, виведення російських збройних сил з Прибалтики.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Svoboda (201) 434-0237 UNA (201) 451-2200

Subscription 1 year — $40.00 6 months — $22.00 3 months — $12.00
UNA members 1 year — $15.00 Change of address — $1.00 Make check or money order payable to "Svoboda"

Postmaster: Send address changes to:
Svoboda, 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel. (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00
Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00
Чеки і money orders виставляти на "Svoboda"

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Холодна війна ч. 2 — Пекін замість Москви?

Після упадку комунізму в Европі й розвалу СССР — комунізм залишився найперше у Китаї. Мао Зедонґ і його наступники не проповідували большевицького гасла „Ми вас угробимо", вони не проявляли і не проявляють амбіції завести марксизм у всьому світі. Але вони зберігають суворий військово-поліційний режим, признавши водночас своїм понад однобільйоновим громадянам великі полегші в ділянці економіки. Ті громадяни не мають ніяких людських і громадських прав, але не терплять нужди. В'язниці заповнені в'язнями, які сидять роками без слідства і суду. У червні 1989 року китайський уряд танками перевів масакру демонструючих студентів і робітників і від того часу панує там спокій, опертий на багнетах.

Події в Европі відвернули увагу міжнародного світу від Китаю. Уряд Джорджа Буша стосував супроти Китаю політику співпраці без уваги на ту масакру і ввесь поліційний режим. Буш, який був першим амбасадором ЗСА у Китаї ще за президентури Ричарда Ніксона, стояв на становищі, що санкції проти Китаю й ізолювання його від демократичного світу дадуть неґативний наслідок і скріплять реакційне крило тамошніх володарів. Тому треба зберігати з Китаєм дипломатичні й торговельні взаємини, бо це допоможе еволюції тамошніх відносин у сторону демократизації режиму.

Демократи у Конґресі з тією тактикою Буша не погоджувалися. З приходом до Білого Дому Билла Клінтона треба сподіватися зміни американської політики у відношенні до Китаю. Новопризначений державний секретар Воррен Крістофер заявив журналістам, що він буде боротися проти поширювання числа держав із зброєю масового нищення та буде боротися проти нехтування людськими й громадянськими правами людей. Конкретно — не було ще згадки про ніяку країну по імені. Китай стоїть на першому місці на листі країн, де немає людських і громадянських прав і Китай є найбільшим експортером складових частин для продукції ядрової зброї. Він продає зброю кожному, хто її купує — і в найпершій мірі країнам, які ворожі Америці й західньому світові. Можна з усією логічною вірогідністю сподіватися, що уряд Клінтона з Ворреном Крістофером, як керівником закордонної політики, не буде продовжувати політики співпраці супроти Китаю, як її вів Джордж Буш, а стосуватиме рішучі методи в обороні прав людини у Китаї та проти сприяння Китаю країнам, які до зубів зброяться. Історія Америки виявила, що її президенти-демократи не боялися риску у закордонній політиці. Всі великі війни у цьому сторіччі велись за президентів-демократів: Перша світова війна за Вудро Вілсона, Друга — за Френкліна Д. Рузвелта, Корейська за Гаррі Трумана, В'єтнамська за Линдона Джансона.

Американсько-китайський конфлікт не дійде до збройного зудару, бо ці обидві імперії мають ядрову зброю і їхні лідери без уваги на партійну приналежність та ідеологію — знають, що в атомовій війні нема переможців ані переможених, тільки тотальний загин. Але може прийти період нової холодної війни. Не стало червоної Росії у постаті Совєтського Союзу, але залишився Китай величиною континенту Европи з населенням понад 1 більйон душ.

Немає потреби лякатися жовтої небезпеки. Історія не повторюється, але має свої паралелі. І все, що неприродне, мусить щезнути. Щез комунізм в Европі, пропаде він і в Азії — скорше чи пізніше.

Дописи з життя громад, установ, організацій, інституцій чи осіб, включно з посмертними згадками-некрологами, мають бути не довші за три сторінки машинопису, писані через два інтервали на друкарській машинці і лише на одному боці листка паперу. Якщо допис писаний рукою, слід також дотримуватися великих відступів поміж рядками і писати розбірливо (дехто розуміє цю вимогу як писання великими літерами, насправді літери мають бути малі, але великі проміжки поміж рядками, щоб було де поправити речення, якщо зайде потреба). Дописи слід надсилати до редакції до десяти днів після описаної події. Редакція застерігає за собою право скорочувати дописи і правити мову. Просимо дописувачів подавати повні імена і прізвища у своїх матеріялах, не скорочуючи їх. У випадку англійських назв чи прізвищ слід подати їх і по-англійському і по-українському. — *Редакція.*

Павло Дорожинський

НАПЕРЕДОДНІ ОСТАННЬОГО КОНҐРЕСУ СКВУ

I

У листопаді 1993 року в Торонто відбудеться черговий Конґрес СКВУ. Без огляду на те, які будуть його рішення, він напевно закінчить більше чим чвертьстоліття дії СКВУ, створеного в 1967 році. Разом з тим наступлять на тому Конґресі такі основні зміни, що практично треба вважати його за останній Конґрес СКВУ.

На чому є сперті мої припущення? Перш усього вони зумовлені тими величезними змінами, які заіснували в Україні і серед української громади за її кордонами в останніх роках.

СКВУ створений в 1977 році мав на меті перш усього об'єднати всі українські Церкви і громадські установи для спільної дії в допомозі українському народові на батьківщині відновити державну незалежність України. Це сталося в 1991 році і, очевидно, це завдання, яке було поставлене в основі дії СКВУ, не може виправдувати його дальшого існування.

Україна стала вільною від комуністичного режиму і тому сьогодні поняття „вільні" не можна відносити лише до українських громад західнього світу. Дехто думає, що пропустивши слово „вільні" в назві СКВУ можна усунути проблему. Очевидно що ні. Бо хіба ж ясно, що Світовий Конґрес Українців уже відбувся, хоч під іншою назвою, в серпні 1992 року, на якому була створена Українська Всесвітня Координаційна Рада з осідком в Києві, в склад якої ввійшов не лише СКВУ але і всі крайові центральні репрезентації.

Переміняти СКВУ в конкуренційну установу до тієї, яка заіснувала в серпні в Києві було б не лише недоцільно але й нерозумно. Хіба ж всім нам тепер ясно, що поза межами України величезна більшість українців перебуває не в західньому світі, а в Росії і інших державах, які постали на руїнах СССР і опіку та допомогу їм повинен і може нести Київ, а не СКВУ з осідком в Торонто чи деінде під такою чи зміненою назвою. Українці в Росії, Польщі, Словаччині, Угорщині, Румунії і інших державах мусять бути хоронені також Урядом України, зокрема тому, що національні меншини в Україні користуються опікою Уряду України і це дає йому право домагатись належних прав для українців в інших країнах.

Постає питання т. зв. західньої діяспори. Хто нею має опікуватись чи її допомагати? Зрозуміло, що тут ситуація дещо інша чим в т. зв. східній діяспорі. Перш всього українські громади в тих країнах користають із своїх прав, як громадяни тих країн і тому їхня безпека, особисті права в згоді із Хартією Універсальних Прав Людини, схваленою ООН і іншими подібними актами в окремих державах — забезпечені. Економічно вони також здебільша — забезпечені. Очевидно, що величезною небезпекою для західньої діяспори є денаціоналізація чи асиміляція, зокрема молодших поколінь. Одначе як виявив досвід дії СКВУ за останніх 25 років — цією ділянкою СКВУ не міг як слід зайнятись. Збереження і розвиток культурних скарбів українства західньої діяспори замітно може бути скріплене Україною. Це реальний факт і на це існує багато доказів в минулому, а тим більше є кращі перспективи на допомогу України в цій ділянці в сучасному і майбутньому.

Мережа українських амбасад в країнах, де перебувають українські громади т. зв. західньої діяспори може в цій ділянці дуже багато допомогти.

Тим більше є голоси, що СКВУ треба зберегти. Дуже часто таку тезу пробується підсилити арґументом, що мовляв побіч Ізраїля як незалежної держави існує Світовий Жидівський Конґрес. Це правда, що так воно є, одначе роля і характер СЖК зовсім інші як СКВУ. Перш всього не можемо забувати, що жидів є багато більше поза Ізраїлем чим в Ізраїлі. В нас інакше. Якби ми не перебільшували кількість українців т. зв. західньої діяспори — ми є у величезній меншості супроти материка. Крім того СЖК є в зовсім іншій політичній ситуації чим СКВУ. Факт подвійного громадянства для жидів, які живуть в західніх країнах, зокрема ЗСА має свою вимову. А головне те, що світове жидівство добилося величезного впливу на політику і публічну опінію західніх держав, про що СКВУ і взагалі українські громади на Заході навіть не можуть серйозно пробувати себе з ними порівнювати.

Це не означає, що немає справ, українців громадян різних країн, які треба об'єднано і організовано ладнати. Є такі справи. Для прикладу хоч би питання політики багатокультурности в Канаді чи Австралії, чи питання оборони чести українського імені. Так, вони є і будуть. Подекуди є справи конституційно забезпечених привілеїв, як наприклад, в Канаді. Одначе чи тими справами може займатись СКВУ? Очевидно що ні. Уряди різних країн будуть в такій чи іншій мірі респектувати вимоги крайових центральних репрезентацій як ось КУК, УАКР, УККА, СУОА, УГЦК чи централь Бразилії чи Арґентини. Але, зокрема тепер, вони не будуть спілкуватися чи серйозно трактувати СКВУ. Якщо в додатку до представництва своїх громадян уряди тих країн будуть з кимось спілкуватися у тих справах, то вже з посольствами України чи прямо з Урядом України, але не із СКВУ. Це нам слід собі усвідомити.

Крім тих обставин, слід нам приглянутись і до внутрішніх змін української т. зв. західньої діяспори.

Не є жодною таємницею, що ініціятива творення СКВУ виходила від українських політичних формацій, які тепер перенесли свою увагу в Україну. Преважлива роля в дії СКВУ припадала на Українські Церкви. Але і їхня увага тепер спрямована на Україну і вже від якогось часу замітне менше заітересування справи СКВУ Проводами Українських Церков. Основою дії СКВУ були громадські структури, які через крайові центральні репрезентації, через довгий час мали вирішний вплив на дію СКВУ. Їхні складові організації давали у великій мірі фінансову базу СКВУ при нагоді т. зв. травневих акцій на Фонд СКВУ і творили основну кількість делегатів на Конґресах, що запевняло масовість і реп-

(Закінчення на стор. 3)

Осип Труш

ДИСКРИМІНАЦІЯ УКРАЇНИ

В останніх місяцях 1992 року ми були свідками переважно неперебірчивої офензиви засобів масової інформації Заходу, а особливо в ЗСА, супроти України, Білорусі і Казахстану за їхнє зволікання до підписання і здійснення процесу роззброєння арсеналу ядерної зброї, які заплановано у першому договорі Старт-1, а потім в Старт-2, згідно з якими ЗСА і Росія мають на меті обмежити бойові головки ядерних ракет приблизно до одної третини до 2003 року. Отже в пляні є обмежити для ЗСА з 9,862 головок до 3,500., а в Росії з 10,909 до 3,000 головок.

У самому зародку такий процес роззброєння ядерного арсеналу є дуже побажаним і потрібним, але виринає питання чи його можна здійснити в атмосфері взаємного недовір'я до російської сторони, яка в минулому цілий ряд договорів ігнорувала і робила з них не дійсні, а паперові безвартісні договори.

І саме тут бажаємо, щоб не бути голословним і для прикладу, звернути увагу на дві угоди, які будуть нам вказівкою, як ставилася Москва, СССР чи теперішня Росія до зобов'язань підписаних у дипломатичних взаємовідносинах з іншими країнами.

Почнемо від женевського протоколу 1925 року відносно біологічно-хемічної зброї і Конвенції біологічно-токсичної зброї із 1972 року, де підписано загальнообов'язуючу угоду заперестати продукцію біологічно-хемічної зброї. Цю угоду підписав СССР. У 1979 році стався в Свердловську випадок в мілітарному заводі, де від випущеної біологічної хмари згинуло сотні робітників. Цей випадок насторожив розвідки Заходу і ствердженo, що незважаючи на заборони договором продукувати біологічно-хемічну зброю, то продукція цієї зброї продовжувалася повною парою. І коли в травні 1992 року спитали Єльцина чому він промовчав про це знівечення угоди, то він відповів, „поперше, ніхто мене про це не питав, а подруге, коли я довідався про те, то я відвідав Андропова і сказав йому про те, а він телефоном покликав Устінова, котрий дав приказ цю продукцію припинити й знищити. Я думав, що це виконано. Однак, як виявилося, ляборaторії перенесено до іншої области і продукція продовжувалася". Це слова самого Єльцина, якого розвідки Заходу зловили на гарячому і він був змушений признатися до правди. І згідно з найновішими повідомленнями розвідки, ця продукція біологічно-хемічної зброї далі продовжується. Очевидно, на цю тему можна би написати цілі сторінки, на що не дозволяє обмежений формат газетної статті. Однак це є доказ, що Росії неможливо вірити, тим більше в те, що вона буде дотримуватися будь яких угод, які вона підписала, підпише, або буде підписувати.

Повертаючися до теми обвинувачення України у її зволіканні підписувати угоди Стартів-1 і 2 без належної процедури свого забезпечення від небезпеки, то цілковитим нонсенсом є закиди в її сторону, що вона є колодою на шляху до унормування так важливої ділянки, якою є ядерне роззброєння. Фактом є те, що Україна була першою, яка дала свою згоду стати без'ядерною країною. Україна позбулася тактичної ядерної зброї, яку передано до Росії без належної винагороди за неї, а тепер домагаються, щоб вона віддала 176 міжконтинентальних ракет і 16 бомбовиків далекого засягу, які знаходяться на території України. І це все без належної гарантії, що самостійність і державні інтереси України будуть забезпечені.

Тому уважаємо, що закиди в сторону України і її Уряду не лише безґрунтовні, але виявляють дискримінацію супроти неї у світлі історичних фактів. Україна не може залишитися безборонною, коли її сусідка - Росія буде мати до диспозиції 3,000 бойових ядерних голівок.

Про післясвяточні міркування

Чи може бути надмір святкувань? Либонь, що так, а тепер зокрема серед українських родин, які живуть поза кордонами України і не знають як їм все це разом погодити та коли і як святкувати. Здавалося, це роздвоєння якось пройшло, а ось тепер воно розгорілося наново і у висліді святкуємо від 24-го грудня до 19-го січня, а на ділі ніяк не знаємо коли і як викликати справжній святочний настрій. Нагадується таке типічне порівняння, яке, однак, дуже правдиве, що й найсмачніша їжа, коли її зачасто і забагато вживають перестає смакувати.

Так і з тими святкуваннями — коли їх було забагато, вкінці вже мрієте, щоб все закінчилося, щоб не треба варити, приготовляти дарунки, вітати гостей або ходити в гостину, бажати усім „Веселих Свят" — в свідомості, що так дуже весело їх ніхто не переводить.

Десь на шляху тих безконечних святкувань загубився настрій, зменшилася традиція, заховалися справжні почування за штучним усміхом, штучних побажань.

Чи не відчуває цього велика частина нашої спільноти? Бож після довгих років у західньому світі багато із нас з резиґнацією чи для вигоди, чи просто з приводу практикування релігії погодилося із тим, щоб святкувати Свят-Вечір 24-го грудня, а Новий Рік 1-го січня. А тут несподівано від двох років впали кордони і задзвеніла голосною колядою ціла вільна Україна, але не 24-го грудня, а 6-го січня. Роз'їжджають тепер нагло по наших скупченнях українські групи з вертепом, пригадалися звичаї, колядки, щедрівки, а для молодшого покоління відкрилися очі на глибокі традиції Різдва у нашому народі та ще й получені з „Маланкою", Василем і Йорданом.

Появилися збірники досі незнаних колядок, молодь вперше побачила не лише прихапцем зроблену звізду, а цілий спектакль вертепу із козою, жидом, смертю, трьома царями та іншими постатями, про які ми тут з роками забули. І якось вже не личить обмежитися до Миколая і дзвіночків, до світел і закиданих дарунками ялинок. Хочеться святкувати Різдво і тоді, коли вкінці можуть свобідно його святкувати наші близькі в Україні. У висліді ми опинилися в якомусь роздвоєнні: ні тут — ні там. Бо як було в думках навіть ділитися просфорою з нашими рідними в Україні на „перший" Свят-Вечір? Як було голосно колядувати, коли там ще всі мовчали? Як було радуватися дарунками, знаючи, яка в цьому році скромна можливість їх в Україні?

А коли прийшов „наш" Свят-Вечір 6-го січня і з ним прийшла до нас туга, а не лише радість. Задзвеніли телефонічні дроти, летіли на них побажання „Веселих Свят" ген аж туди, де тепер так легко можна дістати получення і почути голоси близьких осіб. Але чи не здавалося немов ці побажання десь затримувалися на півдороги і зависали у просторі тисячів кілометрів, що нас ділять?

Навіть Новий Рік ми поділили на три святкування: одне о год. 5-ій по полудні 31-го, коли в Україні була вже північ, друге о 12-ій год. ночі, коли поволі спадала традиційна світляна куля на Таймс Сквері в Ню Йорку, а втретє буде хіба 13-го на „Маланки". Чи можна так з чуттям тричі вітати прихід нового року, до того ще й не знаючи, що він насправді принесе?

От так не з власної вини ми розміняли „на дрібні" цей найкращий період у році. У висліді нам залишилося щось посереднього між радістю, а хандрою, з підмінкою тієї веселости, яку один одному намагався передати. Хтось поїхав святкувати в Україну — хтось приїхав святкувати тут, але чи це було справжнє святкування?

О-КА

У ВІВТОРОК, 5-ГО СІЧНЯ, власті Македонії, колишньої юґославської республіки, відмовилися пропустити через свій кордон 15 грецьких вантажних авт. Рішення македонського уряду пов'язане з тим, що грецька сторона свідомо не вживає в документах, що супроводжують ті авта, назви сусідньої країни. Як відомо, Македонією греки називають одну зі своїх північних провінцій, а юґославські македонці, на думку греків, цю назву взяли собі самовільно.

Лідія Орел
етнограф

Цінна книга про український одяг

„Український народний одяг". В-во Світової Федерації Українських Жіночих Організацій, Торонто, Філядельфія, 1992, 311 ст.

Українське вбрання за кроєм, способом носіння, оздобленням таке розмаїте, що одяг кожного села заслуговує на окрему книгу. Адже майже немає двох подібних вишиваних полтавських сорочок, як і немає двох подібних сорочок космацьких. А яких тільки узорів не створили українські дівчата та жінки: калина, виноград, хміль, дубове та гарбузове листя, безкінечник, сорококлинці, віконечка, вічка, хрести, копитця, пальчики, мороки, ламана гілка, деревце, комірки і багато інших.

Про найкращу вишивальницю на Україні говорили: „Як плаче, то перли сипляться, а як сміється, то квіти розцвітають". Наприклад, тільки жіночий поясний одяг Волинського Полісся має такі назви: літник андарак, рандюх, ленка, димка, запаска, фартух, саян, пілка, опинка та ін. Чимало про українське вбрання в різний час написали етнографи, мистецтвознавці. Кращою, найбільш повною книгою є: „Український одяг" К. Матейко, що побачила світ у 1972 р.

Нещодавно з'явилась нова книга „Український народний одяг" (Торонто, 1992 р.). Про неї подбала Комісія Народного Мистецтва Світової Федерації Українських Жіночих Організацій. Створена книга на основі музейних і приватних колекцій одягу, літературних джерел, фотоматеріялів, надрукованих на гарному папері з великою кількістю кольорових і чорно-білих ілюстрацій. У книзі подано цілі комплекти одягу та окремі його складники. Цінним є крій одягу, за яким його при бажанні можна відтворити. У виданні брало участь біля сорока осіб. І як пише в „Подяці" голова Комісії Народного Мистецтва Наталія Даниленко „книга вийшла завдяки пожертвуванням цілих організацій та окремих осіб Америки, Канади та інших країн".

Сумлінно написаний розділ „До історії дослідження українського народного одягу" (Петро Одарченко). Тут майже нічого не пропущено, хіба що окремі публікації про одяг, вміщені в т. „Народна творчість та етнографія" (маємо на увазі змістовні статті про одяг Я. Прилипка, Г. Стельмащука, В. Зайченко, написані в останні десятиліття).

За типологією одягу автори ділять Україну на сімнадцять районів. У кожному з них постає образ народного вбрання українців в добу найбільшого його розвитку (кінця XIX-початку XX ст.). В книзі ми знайомимось з одягом українців Підляшшя та Холмщини, який так подібний до одягу Полісся.

Добре, що в книзі велика увага приділена зачіскам, традиційним прикрасам, головним уборам. Останні вже майже по всій Україні вийшли з ужитку і в основному зберігаються в музейних колекціях.

Високої оцінки заслуговує словник народних термінів вживаних у книзі, та ще до того ж англійською мовою. Порівняно з Західньою Україною у книзі скромніше поданий одяг Східньої України. Певно, автори його менше знають, мали не досить матеріялів.

Не зовсім можна погодитись з етнографічним районуванням України, воно ще в самій Україні нечітке. Найкраще тут користуватися картою місцевих говірок, на якій окреслені не тільки етнічні території України, а й перехідні. Наприклад, Полісся варто ділити на Правобережне і Лівобережне або Волинське (Західнє, Центральне та Східнє), а ще можна так Волинське, Київське, Чернігівське.

Волинь — історична земля. За особливостями народної культури це те саме Волинське Полісся і його культуру маємо аж в суміжних з Волинською областю районах Тернопільської та Хмельницької областей. Прискорений суспільний розвиток в південних районах Волині привів до швидкого зникнення тут пам'яток традиційної культури.

Ми не маємо, наприклад, самобутнього оригінального народного вбрання Галичини. Тут можна зустріти найрізноманітніше: подільський, бойківський, гуцульський, покутський та інший одяг. Центральна Україна — це південна Київщина, Полтавщина, Слобожанщина, південна Чернігівщина, яка за особливостями народної культури має багато спільного з південною Україною, адже остання в основному заселена вихідцями з центральної України. На сучасній адміністративній карті України важко окреслити Лемківщину, тут можемо говорити про одяг лемків. Зауважуємо це ми тому, щоб надалі дослідники народної культури, мистецтва брали це до уваги.

Загалом книга „Український народний одяг" цінна і потрібна всім, хто цікавиться народною культурою України.

Книжка коштує 45 дол., поштова пересилка — 2 дол. Замовляти її можна, написавши на адресу: N. Danylenko, 121 Harvard Ave., Somerdale, N.J. 08083, або в СФУЖО: WEUWO, 2336 Bloor st., West, Box 84578, Toronto, Ont. M6S ITO, Canada.

Р. Ковалів — новий голова 19-го Відділу УНС

Ню Йорк (РСҐ). — Тут у приміщеннях Українського Народного Дому, 140 Друга авеню, 19-го грудня 1992 року 19-ий Відділ УНСоюзу ім. Дмитра Галичина відбув свої Річні збори.

Після перевірки книговедення, прочитання протоколу з останніх зборів і уділення абсолюторії уступаючій Управі, приступлено до вибору нової Управи на 1993 рік. Усі вкладки членів за 1992 рік вплачені до Головної Канцелярії УНС. Немає ніякого заборгування.

Тому, що члени цього Відділу в більшості з-поза Ню Йорку, з інших стейтів, ба навіть в Німеччині, то голосування відбулося системою „проксі". Нову Управу вибрано в такому складі: Роман Ковалів — голова; Роман Голіят — секретар; інж. Петро Голіят — касир; Бронислава Ковалів заступник секретаря і Ярослав Тимочко — голова Контрольної комісії.

Р. Ковалів — новий голова 19-го Відділу УНС, і його дружина продовж років були членами Управи цього Відділу. Р. Ковалів був активним у громадсько-суспільному житті в Україні і, хочеться вірити, що під його головуванням 19-ий Відділ проявить більшу союзову активність.

19-го Відділ засновано 21-го березня 1962 року, в першу річницю з дня смерти довголітнього головного предсідника УНС Дмитра Галичина. Основоположником цього Відділу була

Р. Ковалів

Стефанія Галичин, дружина покійного. При активній співпраці членства Відділу делеґат цього Відділу брав участь у 26-ій конвенції УНС, яка відбулася в травні 1966 року в Чикаґо. Цей Відділ був кілька разів на листі заслужених союзовців.

Тому, що більшість членів цього Відділу мали пляни забезпечення на 20-річну сплату, а отримавши готівкове вивінування, нових плянів не брали, членство Відділу зменшилося. У 1992 році виплачено забезпечення чотирьом членам.

18-го жовтня 1991 року секретар 4-го Відділу УНС Василь Вереш, ліквідуючи свій Відділ, передав чотири члени 19-му Відділові, з чого один член отримав з Головної Канцелярії УНС за свою полісу 1,000 дол. і перестав бути членом УНСоюзу.

Річні збори 67-го Відділу УНС

Річні збори 67-го Відділу УНС, Запорозька Січ, в Ансонії, Конн. відбулися в неділю, 6-го грудня 1992 року, о год. 12:30 по полудні в церковній залі св. Петра і Павла при 105 Кліфтон авеню.

Збори відкрив голова Відділу інж. Мирослав Троян і попросив голову контрольного комітету Петра Гливу прочитати протокол останніх річних зборів, які відбулись 8-го грудня 1991 року. Опісля звітували окремі члени управи Відділу. Заходами секретаря-скарбника Відділу Ф. Стубаня було зорганізовано в Ансонії свято Незалежности України 22-го січня 1992 року, в палаті міської ради. На тому святі посадник міста Ансонії Томас Ф. Галліган прочитав спеціяльну проклямацію, визначуючи день 22-го січня Днем Незалежности України. Із офіційних представників на тім святі були присутні посадники міст Дербі і Шелтон, перший виборний міста Сімур й два стейтові конґресмени. Головним промовцем на тому святі був голова 67-го Відділу УНС М. Троян. Два урядовці Відділу були присутні на річних Загальних зборах в Гартфорді, Окружного Комітету Відділів УНС, Ню Гейвен, Конн., де М. Троян був вибраний на голову Контрольного комітету округи Ню Гейвен. Найбільш помітною подією року було святочне відзначення 85-річчя Відділу й вшанування заслужених піонерів, яке відбулося 20-го червня 1992 року. На це свято приїхали посадник Ансонії Т. Галліган і його дружина, представник головного уряду УНС, д-р В. Лучків, парох церкви св. Петра і Павла о. П. Скриньковський і представники 23-го Відділу УНС. При тій нагоді Т. Галліган вручив 67-му Відділові спеціяльну Грамоту Заслуги і сказав коротку промову, відзначаючи громадські заслуги й братську діяльність відділу. Д-р В. Лучків роздав Грамоти Заслуги довголітнім піонерам Відділу та склав привіт від головного уряду УНС. Головну промову на тому святі виголосив М. Троян.

В 1992 році два урядовці Відділу прилучили шість нових членів для УНС. На наступний рік річні збори перевибрали одноголосно ту саму управу Відділу, а саме: голова — Мирослав Троян, заступник голови — Дмитро Кот, секретар-скарбник — Франк Стубань, заступниця секретаря — Сузан Стубань-Монкс. Контрольний комітет: голова — Петро Глива і заступник голови — Джак Липень.

На своїх сходинах управа Відділу вирішила пожертвувати 100 дол. на Фонд Відродження України — УНС.

Мирослав Троян,
голова 67-го Відділу УНС.

Український підполковник у Кензасі

Краще жити на сході чи заході Америки? Моє питання стосується найновіших часів, часів самостійної України, часів контактів українців Америки з українцями з України. Останні роки щораз більше українців з України відвідують Америку: були це мистецькі одиниці, науковці або окремі особи, що відвідували своїх родичів в Америці — зустрітися з політичними діячами, мистецькими одиницями, науковцями чи окремими туристами. Західняки, мешканці західніх, а особливо центральних стейтів, де українська еміґрація дуже незначна, відвідувачі з України є дуже рідкісними гостями. Час від часу хтось, заблудивши, попаде в центральні стейти. Це небувала подія, зразу збирається вся громада, аж цілих п'ятдесят осіб і то з кількох сусідніх стейтів. Кожен хоче зустрітися із правдивим українцем й особисто дізнатися про життя на Україні. Звісна річ, що відомі хори, солісти, дипломати сюди не заїжджають, читаємо про них лише в українській пресі, яка також спізнюється на два тижні. Дуже рідко стається диво, про яке можуть позаздрити східняки. Ось про таке диво я й хочу поділитися з нашими читачами. Напередодні Різдва Христового, 11-го грудня, ми були запрошені на військову базу Форт Левенворт у Кензасі.

Для цікавости читачів коротенько розповім історію цієї військової бази. Форт заснував американський полковник Генрі Левенворт у Кензасі, на березі річки Мізурі у 1827 році. Метою цього табору було втримання спокою між індіянами, що жили на захід від річки Мізурі, й постійними білими шукачами нових земель у західніх стейтах. За перших кілька десятків років у цьому форті перебували такі відомі генерали, як Джордж Кастер, Вілліям Шерман, Роберт І. Лі, всім відомий Билл Коді (популярно як Баффало Билл). У 1881 році у форті засновано військовий коледж, офіційна назва U. S. Army Command and General Staff College для навчання офіцерів від майора аж до генерала. Ґрадуантами коледжу були генерали Джордж Маршал, Двайт Айзенгавер, Даглас МекАртур, Джордж Петон.

Зліва: Євген Кальман з дружиною Ніною та підполковник Олександер Волинський з дружиною Ганною.

За останні сто років 75,000 ґрадуантів цього престижевого військового коледжу успішно застосували знання тактики, набуті в коледжі. Цікаво зазначити, що ґрадуантами військового коледжу були й чужинці, досі приблизно 5,500 інтернаціональних офіцерів успішно закінчили цю престижеву школу. Навчання в коледжі триває два семестри, тобто один рік. Закінчивши коледж, офіцери стають „експертами" військової тактики, військової історії. Цього року у коледжі було найбільше чужинців, 86 із 67 країн світу.

Я з дружиною були запрошені на зимовий баль інтернаціональних офіцерів. Присутніх було приблизно чотириста офіцерів зі своїми дружинами. Всі офіцери були у парадних військових уніформах. Уніформи інтернаціональних офіцерів були у всіх кольорах веселки, наприклад, офіцер із Сінгапуру був у білій уніформі, з Чіле в чорній, а з Канади у червоній. Зліва від мене сидів майор Антоніо з італійської армії, його жінка сиділа майже напроти, коло Антоніо сидів П'єр з французької армії, біля нього полковник з чілійської армії, напроти за столом жінка чілійського офіцера. Напроти мене сидів Вілліям, американський майор з жінкою Ванітою (народилася на Кубі), далі жінка американського полковника й інші. Коло моєї дружини сидів підполковник української армії Олександер Волинський із своєю дружиною Ганною. Уніформа на Олександрові аквамаринного кольору, золоті ґудзики з маленькими тризубчиками, над кишенею маленький синьо-жовтий прапорець з написом „Україна".

Вперше в історії Америки й цього коледжу український офіцер, відряджений Міністерством оборони й урядом України, прибув на навчання військової стратегії. Між іншим, на сході Америки у Карлайл, Пенсильванії, у War College навчається полковник Юрій Гриненко.

Після смачної вечері почалися танці. Цікаво було дивитися на військові уніформи офіцерів майже з цілого світу. Зустріли ми також офіцерів з країн колишнього Варшавського Пакту: підполковника Андрея з дружиною Діною з Росії, підполковника Анджея з дружиною Терезою з Польщі, майора Панайотова з дружиною Венерою з Болгарії й майора Іво з Чехо-Словаччини. Біля нас недалеко сиділи офіцери з Туреччини, Таїлянду, Кореї, Кувайту, Банґлядешу й інших екзотичних країн. Заля була прикрашена прапорами всіх країн, представлених у коледжі, між ними майорів синьо-жовтий прапор. Ці прапори уживають інтернаціональні офіцери під час парадів чи інших оказій.

Для вибору студентів на навчання в американських військових коледжах Міністерство оборони України влаштувало непосильний конкурс. Остаточно конкурсовим способом залишилося лише чотири студенти. Після інтенсивного інтерв'ю з чотирма фіналістами американська влада затвердила двох студентів на навчання у військових коледжах. Цікаво зазначити, що цей процес вибирання студентів був відкритий для всіх офіцерів з усієї України.

Олександер Волинський з дружиною Ганною і двома дітьми живуть у Києві. Олександер є заступником начальника катедри Військового Інституту Управління й Зв'язку. Приїхали вони до Америки у липні 1992 року, а від'їжджатимуть у кінці червня 1993-го. Олександер сказав, що хоче запровадити деякі американські методи навчання у своєму інституті у Києві. Крім навчання в коледжі інтернаціональні офіцери мають можливість відвідати історичні місця, музеї, театри у сусідньому великому місті Кензас Ситі. Для жінок офіцерів дуже часто відбуваються поїздки до музеїв, обов'язково до великих крамниць, покази мод, для них викладається англійська мова. Між іншим, Олександер і Ганна Волинські зрозуміли дуже швидко, що в Америці без авта неможливо жити, навіть дістатися до школи п'ять миль, отже вони є власниками американського „Форда", якого прийдеться продати перед від'їздом додому.

Ось таке диво у стейті Кензас. Цікаво, краще бути східняком чи західняком. Думаю, що східняком, бо там напевно більше див для українців.

Євген Кальман

Напередодні...

(Закінчення зі стор. 2)

резентативність тих Конґресів.

Багато професійних чи станових організацій, членів СКВУ, дали основу для праць Комісій чи Рад СКВУ. На жаль, по довгих роках їхньої успішної дії — виглядає, що Ради чи Комісії СКВУ є радше репрезентативними, а не дійовими установами і їхні впливи на українську громаду майже зведені до нуля.

І врешті дуже симптоматичною є постава крайових централь.

На Пленарній сесії Секретаріяту СКВУ в листопаді 1992 року вийшла на яву прямо катастрофальна ситуація СКВУ зумовлена тим, що саме крайові центральні репрезентації перестали сповняти свої фінансові зобов'язання супроти СКВУ. З фінансового звіту виходить, що складові організації СКВУ заборговані до 31-го жовтня 1992 року сумою 402,843.27 дол. Найбільше заборгувань має европейська централя КОУГЦУ 80,585.7 дол. УККА теж у боргу — 72,604.29 дол., а австралійська централя 41,818.53 дол, щоб назвати лише декілька з тих централь, які роками не сповняють своїх залеглостей частинно чи повністю.

Не менш, а може й більш тривожним слід вважати той факт, що в 1992 році т. зв. Травнева Акція, яка в минулих роках приносила львину частину бюджету, принесла всього 61,654.91 дол. А це дуже мало, зокрема в порівнянні з видатками Президії СКВУ. До 31-го жовтня 1992 року, себто за 10 місяців, Президія СКВУ видала 278,166.01 дол. Все це вказує, що якщо б не тестаменти записані на СКВУ і відсотки з Фундації СКВУ — то Президія не була б в стані покривати своїх зобов'язань.

Чому такий фінансовий стан СКВУ? Можна на це давати різні пояснення, але мабуть найбільш правдоподібним є те, що українська громада т. зв. західньої діяспори фінансує багато різних проєктів і між ними фінансова допомога СКВУ далеко не є на першому пляні уваги громади. А це важливий барометр того, що громада думає про СКВУ.

Беручи до уваги всі ті елементи треба застановитись всім складовим організаціям СКВУ і українській громаді над питанням чи СКВУ має дальше існувати? Якщо так, то для яких завдань і хто буде фінансувати його діяльність.

Критика на адресу СКВУ була голосною вже в минулому, зокрема брак демократичности в його структурі і право вето складових громадських централь через принцип однозгідности в засадничих справах. одначе ці централі якось втримали СКВУ через 25 років і зуміли його профінансувати. Стоїть перед ними і цілою громадою питання: чи СКВУ і надалі буде спиратись на крайові центральні репрезентації? Чи СКВУ із зміненою назвою і завданнями є потрібний українській громаді і чи вона готова фінансувати дію СКВУ, або його наслідника.

Це не дуже приємні питання, але на них треба своєчасно дати відповідь. Найгірше, що може статись — це прийти непідготовленими в листопаді 1993 року на Конґрес СКВУ. Прийти без належно приготованої відповіді на основне питання бути чи не бути СКВУ.

Треба відкрито сказати, що Президія і Секретаріят СКВУ в листопаді 1992 року не предклали громаді навіть пропозицій в цих справах. Є заплановані розмови на ці теми і праця статутової комісії. Але цього рішуче замало. Час минає і на ті питання слід дати відповідь. Пам'ятаймо, що дискусія про те чи творити СКВУ і які його завдання тривала 10 років! Якщо ми за 10 місяців маємо знайти відповідь, то з нею треба спішитись, щоб не прийшли ми на Конґрес в листопаді 1993 року, який буде коштувати грубі тисячі долярів неприготованими

На мою гадку, Президія СКВУ повинна негайно заініціювати конференцію уповноважених представників крайових центральних репрезентацій, щоб у вузькому колі з'ясувати питання бути чи не бути СКВУ чи його наслідникові в майбутньому. Іншими словами чи є такі справи, які крайові централі в поодиноких країнах і Українська Всеосвітня Координаційна Рада в Києві не є спроможні поладнати. Якщо є такі справи, то їх слід поставити на широке громадське обговорення далеко перед Конґресом. Якщо їх немає, то програму Конґресу слід так приготовити, щоб гідно відзначити працю СКВУ в минулих 25-ти роках. Гідне закінчення його праці є багато кращою альтернативою, чим формальне рішення продовжувати його працю без уточнення завдань, для яких така установа має працювати, її структури і не маловажне рішення хто і як буде фінансувати працю цієї установи.

А така небезпека існує, якщо Президія СКВУ і Крайові Центральні Репрезентації не сповнять свого завдання перед українською громадою і не доведуть до загального відома громади, яке є їхнє становище до Конґресу СКВУ в листопаді 1993 року.

„Соколи" прилетіли до Парми

Заходами українсько-канадського підприємства „Міст" музично-вокальний ансамбль „Соколи" з Дрогобича з успіхом відбуває свої мистецькі гастролі по всій Европі, Канаді, ЗСА, та піснями полонює широкі маси слухачів.

Найпершим завданням товариства „Міст" є пропаганда і поширення української пісні і музики в діяспорі і в цьому його велика заслуга.

Місто Дрогобич розташоване на межі Наддністрянської рівнини і Карпатського Передгір'я та вздовж ріки Тисьменниці, і віддалене на 102 кілометри від Львова. Це старовинний промисловий центр, багатий на поклади нафтової ропи, сірку і мінеральні води (Трускавець). Недавно величаво пройшли там святкування 900-річчя міста. Мешканці Дрогобича і околиць — це бойки, які потрафили зберегти свої давні звичаї і культуру. Назва Дрогобич є вислідом синтези філологічної назви з народньою леґендою. З Дрогобиччини походив наш геній Іван Франко, тут народились Білас та Данилишин безсмертні герої ОУН, яких польський суд засудив на смерть і стратив на подвір'ї тюрми у Львові.

Дрогобич славний також з архітектурних пам'яток та появи Богоматері в селі Грушеві.

Концерт „Соколів" відбувся у Пармі 10-го листопада 1992 року в залі ім. Митр. Шептицького, о год. 7:30 вечора під протекторатом і за старанням місцевого УЗО і його голови мгр Василя Ліщинського „Соколи" виступили з цікавою програмою, яка має назву „Гей зі Львова до Києва". На вступі привітав публіку (було багато бойків) соліст-баритон ансамблю Іван Мацялка зі словами: „Слава Ісусу Христу!" Відспівано до 20 пісень різного жанру, переважно патріотичних, зокрема стрілецьких — в контексті 50-ліття леґендарної УПА. Виконувалися і народні пісні сентиментального забарвлення. Між іншими піснями солістка-мецо-сопрано Марія Шалайкевич відспівала ніжно, з почуттям і доброю французькою вимовою популярну пісню „Ля Пальома".

Група „Соколи" складається з 7 членів (5 і інструменталістів і рівночасно співаків)та 2 солістів в особах: Іван Мацялко, теноральний баритон, і Марія Шалайкевич, мецо-сопрано та композитор. Художнім керівником ансамблю є Михайло Мацялко, а звукорежисером Богдан Малін. Музиканти грали на клявішнях -синтезаторах та ґітарах. Дуже успішним був виступ скрипаля Ігора Лешищака при супроводі музик. Публіка ногородила його бурхливими оплесками. „Соколи" почали бадьоро і бравурно „Піснею сина України", музика Я. Дуба, а закінчили давньою піснею-гимном — „Соколи, соколи, ставайте в ряди", музика і слова Я. Ярославенка.

Співали і виступали переважно в сольових партіях, а також в дуетах при музично-вокальному акомпаніяменті оркестрантів. Марія Шалайкевич ніжно відспівала пісню власної композиції — „Коні на вигоні". Соліст Мацялко виконував свої точки динамічно і з питомою йому вервою. Рухи обох солістів на естраді були свобідні і ґраціозні. Співали й реґіональних пісень, лемківських та бойківських. Оскільки співали до мікрофонів, то може в цьому аспекті соліст-баритон занадто домінував та в дуетах заглушував свою партнерку, мецо-сопрано. Очевидно, співаючи близько до мікрофону, також частинно затрачується і природний тембр голосу. Голосова дикція у всіх піснях була дуже добра. Музика місцями була засильна і також відчувалося брак відповідного тла і декорацій на сцені. Хотілося побачити чарівне бойківське село, криницю, стилеву церковцю та оспівувані краєвиди, а також унікальні бойківські строї і ношу. Але, з другої сторони, треба також взяти під увагу, що „Соколи" часто роз'їжджають і виступають, і їм було б невигідно і утяжливо возитися з більшим інвентарем.

В загальному можна сказати, що гурт „Соколи" оригінальний, а зміст і композиція пісень промовляють до сердець слухачів та посилюють духовну снагу і ностальгію за рідним. Ви дошукуєтеся свого кореня.

При кінці концерту мгр Василь Ліщинецький, голова УЗО, дякував „Соколам" за їх виступ та гарно сказав, що слухачі і він також почуваються тепер бойками. Бажав гостям з України багато успіхів і Божеї помочі. Дівчинка вручила китицю квітів. Хочу згадати, що в реклямно-інформаційному випуску газети „Соколів" на першій сторінці видніє напис: „Бог і Україна", а опісля все інше..." з власноручним благословенням Ісповідника Віри, Митрополита Володимира Стернюка.

Кінцеве слово мав соліст Іван Мацялко з побажаннями, щоб у нас запанував дух миру і любови. Піснею „За Україну, за її волю" закінчено цей приємний і родинний вечір.

Д-р Володимир Боднар

ЛІЧЕНІ ДНІ ЗАЛИШИЛИСЯ до відходу Джорджа Буша з посту президента З'єднаних Стейтів. Найбільшою подією у порядку денному Дж. Буша до 20-го січня буде урочиста церемонія в Білому Домі, коли 13-го січня 41-ий Президент вручить своєму попередникові Роналдові Реґенові почесний президентський Орден Свободи.

Зболеним серцем і тугою у душі повідомляємо родину, приятелів і знайомих, що у вівторок, 5-го січня 1993 р. на 84-му році життя відійшов у Божу вічність наш вірний чоловік, добрий батько і улюблений дідьо

бл. п.

Михайло Володимир Мітрінґа

нар. в Бережницях, пов. Бібрка, обл. Львів.

ПОХОРОННІ ОБРЯДИ почнуться 8-го січня 1993 р. о год. 7:30 веч. Панахидою в похоронному заведенні П. Ярема, 129 Схід 7-ма вул. в Ню Йорку, Н. Й.

ПОХОРОН в суботу, 9-го січня 1993 р. о год. 11:30 рано Заупокійною Святою Літургією в церкві св. Юра, а відтак тлінні останки будуть поховані на українському православному цвинтарі св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Залишені у горю:

жінка — НАТАЛІЯ
син — ОЛЕГ
невістка — РОКСОЛЯНА
внуки — ДАНИЛО, СВЯТОСЛАВ І МОТРЯ
родина в Америці, Україні і Німеччині

В. Герасименко, геній бандури

Як історія наша обрала в страдницькі спутники бандуру, зберігала завдяки їй пам'ять поколінь, оповідала героїчну думу, жалілась і боролася, ридала і піднімалася, так і бандура, з якою народ пройшов крізь століття, набуваючи національну духовість, волю і пісню, знайшла Василя Герасименка.

В долі бандури віддзеркалена наша державність, а в недолі нашої державности — драма бандури. Якби подібний інструмент мала Росія, він ще століття тому набув би виражальної та артистичної повноправности.

Як тризуб чи синьожовтий прапор, бандура мала б найвищий статус національного символу української духовности. Поважні концерти, конкурси бандуристів ставали б святами національної ментальности. Музична література для бандури посідала б найпочесніше місце, а кращі виконавці були б національною гордістю. Бандура відкривала б свої золоті скарби, як душа визволеного народу. А у нас — навпаки.

Музична промисловість України представлена багатьма спеціяльними підприємствами, що працюють не на українську культуру. Швидше проти. В пропорційному відношенні випуск бандур до інших інструментів становить... один до мільйона. Мало того, здійснюється свідома політика дискредитації, льокалізації бандури.

Чому нації в центрі Европи, на перетині культурних шляхів, не вдалося здійснити прорив із бандурою в широкий світ? Використати винятковий шанс, який недавно багатьом народам? Сущий музичний сфінкс. Приміром, вербу для своєї першої цільнокорпусної бандури В. Герасименко шукав кілька років, що, звичайно, виключало серійне виробництво.

Бандуристи не витримували пудових інструментів. Історично склалися дві школи виконавства — київська (з акомпануючою лівою рукою) та харківська (обидві руки рівноправні). Завдячуємо примхливій долі, що віднайшла В. Герасименка, і він заснував центр бандуротворення і виконавства. Повернув бандурі, сказати б, втрачену соборність щодо всіх українських земель.

Починав від „азів". Вибудував самобутню музичну державу з столицею у Львові та з осередками по всій Галичині. Здобуваючи лаври та визнання.

Може В. Герасименко вродився не там? Не тоді? Не серед тих? Бо якби десь в ЗСА чи в Канаді, був би при грошах, мав би власну фабрику, представництва по всьому світі. Герасименко в одній особі: столяр, слюсар, токар, кресляр, моделювальник, полірувальник, настроювач і т. д. і т. п. Матеріялознавець, технолог, конструктор. Винахідник, а головне — ідеолог бандури. Ота богосяйна постать, крізь дух і полоть якої до нас пробивається первородний інструмент. У якій валюті, в яких сумах вже не золото рук оцінити, а потенціяльну геніяльність думки? Бо в його особі, без перебільшення, злито, мабуть, не сотні, а тисячі індивідуальностей.

Коли В. Герасименко прийшов, спершу бандура, непотрібна комсистемі, на превеликий жаль, виявилася ні до чого й демократам-патріотам. Коли нещодавно В. Герасименко звернувся з клопотанням до мера Львова В. Шпіцера, той відіслав його подалі (на комісії), навіть не глянувши у бік бандури (з портретом Шевченка). Не поцікавився, на які кошти, за які нагороди викладає по 16—18 годин на добу. Його робітню не відвідав жоден посадовець від культури чи представник властей.

Відомий віртуоз-гітарист Ічіро Сузукі, почувши звучання бандури доньки В. Герасименка, Оксани, запросив до спільних концертів у кращих залях Европи і Азії. В Токіо, при перших переливах бандури Оксани, вся заля встає. Бо звук той як місячне сяйво над Фудзі. Явище, заради чого варто жити. Це щось неповторно проникливе і глибоко національне.

Десятиліттями майстрував бандури на кухні, поки не звільнилося підвальне приміщення. Обладнав майстерню, та злі підземні сили жорстоко помстилися: прорвало каналізацію. Там, у позбавленому денного світла, задушливо-засмердженому „храмі" В. Герасименко творить щось рівнозначне українському національному генієві. Відкриває тисячолітні скарби: кожна наступна модель бандури перевершує попередню.

Сюди, у підвал, водити б екскурсії! Хай бачать наше місячне світло. Як і маестро, відчують кисневу задуху. Кожен, хто прийде сюди хоч раз, плюне і скаже собі: на цій землі краще бути злодієм, неробою, взагалі ніким. Тільки не подвижником!

Гончаренко з Дітройту, будучи гостем в Герасименка в його консерваторії, підсумував: „Ця людина зробила для бандури більше, ніж усі ми разом узяті".

Загалом В. Герасименко створив до 40 різноманітних моделей бандури. Із механізмами для перемикання тональностей, різної сили і краси звучання. Бандурист, який взяв раз до рук бандуру Герасименко, іншого інструменту ніколи не схоче. Вага 4—5 кг. Гарна, зручна, проста. П'ятнадцять років тому В. Герасименко виготовив унікальний інструмент — концертний, мрію для виконавців-віртузів. Йому сьогодні 66 років. Має три доньки, дві з них бандуристки. Спадкоємця — послідовника та однодумця нема і, мабуть, не може бути.

На сполох били: обласна і республіканська преса, зокрема газета „Культура і Життя" пролила не одну сльозу над бандурою. Керівництво республіканських інстанцій обіцяло ледве не суцільну бандуризацію. Львівську музичну фабрику мали перепрофілювати в експериментальну фабрику народних інструментів — з промислом освоєння різних моделей конструкції В. Герасименка. На жаль, не так сталось! Один із директорів сказав: „Нєчєво потакать націоналістічеськім настроєніям!"

У Львові... плановий випуск бандур припинено 1984 року! В 1991 році виробили біля 50 тисяч гітар, а також... 20 бандур і то на індивідуальне замовлення. Тими бандурами зпекулюють. Директор фабрики розмовляв з В. Герасименком на підвищених тонах. Очі іскряться гнівом!

Хто, отже, візьме на себе злочин — національний — за втрату всього, що усоблює В. Герасименко? Винні всі — міністерство культури України, музична промисловість, але кому від того легше? Що робити? Проблема бандури — національна і потребує національної програми, державного забезпечення, фінансування тощо.

Чим може допомогти діяспора? Усвідомити проблему. Постійно апелювати до призидента України, уряду, культурних організацій. Може голоси із заокеану почують швидше.

Павло Романюк
Київ

Перший Український Музей у Бразилії

В 1973 році, за головування Євгенії Бокаловської-Мазепи, при Жіночій Організації Хліборобсько-Освітнього Союзу, започатковано творення Музею-Бібліотеки.

В 1990 році вибрано керівником Жіночої Організації Режину Шпак-Рубінець, яка вже була головою тому 28 років. В 1991 році започатковано відзначення 100-ліття української іммігрaції в Бразилії, з продовженням аж до 1995 року, коли українці почали вже масово приїжджати до Бразилії. Голові Жіночої Організації прийшло на думку відзначити це започатковане 100-ліття якоюсь поважною діяльністю. Зродився плян поширення і реставрації започаткованого Музею, щоб він став справжнім першим Українським Музеєм в Бразилії, даючи гарний приклад усім іншим національностям, що проживають в цій країні.

Голова Режіна Шпак-Рубінець приступила до зреалізування цієї колосальної ідеї майже сама, бо всі її співробітниці дуже сумнівались в успіхові. Але вона не зневірилася, і почала розбудовувати Музей. З поміччю декоратора д-ра Богдана Савіцького почала розробляти пляни експозиції. Першим відгукнувся позитивно голова Організації Молоді, юнак Павло Ренато Мацюра, який за згодою своєї управи, запропонував простору залю, у висліді Музей вже став розпоряджати двома залями, себто своєю власною і відданою Організацією Молоді.

Відтак підтримав ініціятиву тодішний голова Централі Хліборобсько-Освітнього Союзу Олександер Равлик, який, погодивши питання зі своєю управою, злучив обидві залі.

Голова Режіна Шпак-Рубінець кинулася шукати фондів, бо для заплянованого умеблювання було потрібно багато грошей. Розписалося листи з проханням пожертв. Вислалося також прохання до 68 кредитівок в ЗСА, Канаді і Австралії. На жаль, відгукнулися тільки 9 кредитівок, яким щира подяка.

Умеблювання Музею вже викінчене. Вісім манекенів прибрані в чудові народні строї. Передчасні відвідувачі, побачивши красу ще не завершеної експозиції, почали дарувати речі: писанки, різьбу, кераміку, вишивки, килими, картини (між ними мисткині Ірени Банах Твердохліб з Рочестеру, ЗСА) і стільки-стільки речей, що годі описати.

Навіть голова Верховної ради України Іван Плющ під час своєї візити до Курітиби подарував гарний вишитий рушник і книжку з творами Тараса Шевченка, які привіз з України.

Залишилася ще одна дуже важлива справа — видати каталог Музею, а це дуже коштовна річ. Але Господь і тут поміг Режіні Шпак-Рубінець. Випадково в Товаристві запізнала вона д-ра Осипа Вельґача, що тоді кандидатував на радника міста Курітиби. Він зконтактував голову Музею з головними членами Дирекції місцевого банку Бамеріндус, де працює ті зацікавилися Українським Музеєм і постановили оплатити видання 5.500 каталогів — загалом це винесло понад 5.000 дол.

Загальний вигляд першого Українського Музею в Курітибі, Бразилія.

Дня 22-го листопада 1992 року відбулося урочисте відкриття нового Музею, в присутності понад 500 осіб. Голова Жіночої Організації започаткувала відкриття, привітавши представників бразилійських властей і 15 голів різних місцевих українських установ, релігійних і культурно-освітніх. Почесний голова Хліборобсько-Освітнього Союзу Олександер Равлик прочитав в португальській мові привіт від банку Бамеріндус , а секретарка Жіночої Організації Марія Кирилович-Волошин прочитала цей самий привіт українською мовою.

Опісля голова Жіночої Організації запросила голів українських установ, спеціяльних гостей і членкинь управи на відкриття пропам'ятних таблиць і посвячення нового Музею. Внизу на залі був виставлений монітор, щоб усі присутні могли слідкувати за такою значною подією.

Режіна Шпак-Рубінець і Євгенія Бокаловська-Мазепа відкрили пропам'ятну таблицю в честь завершення великого діла. Вже в залях Музею, в одній з них, запрошено проф. Ольгу Тадра Горачук, щоб відкрила табличку іменування цієї залі її іменем. Євгенія Б. Мазепа прочитала короткий нарис довголітньої праці Ольги Т. Горачук для Жіночої Організації.

Тоді почалося посвячення приміщення Музею, яке виконали о. Діонізій Ляхович, ЧСВВ і протопресвітер УАПЦ в Бразилії о. М. Милусь.

Коли усі зійшли вниз, гостей вітав голова Хліборобсько-Освітнього Союзу д-р Юліян Сторож, а голова Українсько-Бразилійської Центральної Репрезентації Маріян Чайковський привітав спеціяльно голову Жіночої Організації Режіну Шпак-Рубінець, висловивши глибоке призначення — за таку колосальну працю — створення першого Українського Музею в Бразилії, як рівнож видання високоякісного каталогу портуґальською і українською мовами.

Відбулася відтак мистецька частина. Виступ фолкльорної групи „Барвінок", дорослих і маленьких зі Суботньої Школи, які зачарували всіх присутніх своїми чудовими танцями. Відтак виступив — мішаний хор „Барвінку", під керівництвом маестра Адама Барана, і вокальний ансамбль, під керівництвом проф. і композитора Івана Вовка, яких публіка ногородила довгими і гучними оплесками.

Керував дуже гарно всією програмою голова Організації Молоді, юнак Павло Ренатор Мацюра.

Гарно відгукнулися головніші телевізійні програми і бразилійська преса, які докладно інформували про відкриття Першого Українського Музею в Бразилії.

Приємною несподіванкою було, коли Анна П'ясецька, референтка суспільної опіки, в імені Управи Жіночої Організації вручила Режіні Шпак-Рубінець, срібну плякату з написом: з признанням за працю для Жіночої Організації.

На останку Режіна Шпак-Рубінець сказала, що з нашим музеєм ми репрезентуємо українську традицію і мистецтво, які так довго були поневолені. Господи, допоможи нам всім вдержати нашу незалежність, щоб вже ніхто не смів позбавляти нас наших духовних скарбів. Хай живе вільна Україна!

Д-р Михайло Рубінець

ПЕНТАҐОН ПІДПИСАВ недавно угоду з представниками італійського уряду про використання З'єднаними Стейтами бази військово-повітряних сил на півдні від міста Барі на випадок початку широкомаштабної міжнародної воєнної операції в колишній Югославії. Про це повідомив тижневик „Тайм".

АМЕРИКАНСЬКИЙ СУД ДОЗВОЛИВ надати статус військовополоненого засудженому раніше на 40 років тюремного ув'язнення за причетність до наркобизнесу ексдиктаторові Панами Мануелеві Норієзі, який перебував у військовій формі в момент добровільної здачі американським воякам. Це дозволить адвокатам М. Норієги добитися зменшення терміну його тюремного ув'язнення.